

kritieken

Klaagliederen van Jeremia memoreren de ramp in Enschede

Klassiek

Radio Filharmonisch Orkest, Groot Omroepkoor olv Hans Graf op 17/10 in Concertgebouw Amsterdam. Vanavond uitzending via Radio 4.

Misschien was het niet zo'n gelukkig idee van tekstschrijver David Mitchell om in de aanhef van een nieuwe opera van Klaas de Vries de Klaagliederen van Jeremia aan te halen. 'Wake' – onduidelijk blijft of de titel Engels of Nederlands is – zal komend voorjaar in de Enschedese Muziekwijk de gevolgen van de vuurwerk-ramp van tien jaar eerder helpen memoreren.

Zaterdag bood de Matinee in het matig bezochte Concertgebouw een concertante *sneak preview* in de vorm van de eerste akte, waarin wel teksten voorkomen, maar nog geen handelende personen. Het Groot Omroepkoor – bijzonder op dreef, op het eind ook met een aantal uit het koor gezongen solo's – verleende

stem aan de gevoelens van de bevolking na zo'n ramp. 'Ach hoe eenzaam zit zij neer, de eens zo levendige stad' zingt het koor na het 'geef hen eeuwige rust' uit de requiemmis, en deze Jeremia-tekst lijkt perfect te passen voor de gelegenheid. Maar ook in Enschede zal menig burger weten dat 'de Here besloten had te verwoesten' omdat de stad Jeruzalem, waarover de klaagliederen handelen, weigerde zich te bekeren.

De notie lijkt flauw, want die implicatie is zeker niet bedoeld, maar het geeft wel aan op hoe glad ijs een dergelijk opdrachtswerk zich al snel beweegt. In muzikaal opzicht kwam het werk overigens zonder kleerscheuren uit de gestelde problemen. Een uitgecomponeerd muzikaal gebaar, een zucht van een klein half uur lengte zou je het kunnen noemen: met momenten van verstilling zoals tijdens de roerende althobo-solo, en met aanvankelijk tal van eruptieve, fragmentarische uitbraken in de bedding van een continue onder-

stroom, maar ook met een grote mate van eenheid en 'flow'.

Het valt moeilijk te voorspellen hoe de opera uit zal pakken, maar in die eerste acte trof componist Klaas de Vries zeker de juiste toon. Als een smid vond hij ook een afgepaste verhouding in de legering van toegankelijkheid en moderniteit die een dergelijk (ook gemeentelijk) opdrachtwerk nu eenmaal vereist.

Dirigent Hans Graf verrichte wonderen in de Franse werken die de première omlijstten. Debussy's 'Prelude à l'après-midi d'un faune' klonk fris, op een heel aparte wijze, smeugig bijna. Ook de complete balletmuziek bij 'Daphnis en Chloé' van Ravel grossierde in zulke oorstrelende passages met als hoogtepunt de a capella koorzang (instudering: Edward Caswell) tegen het eind, die een summum aan kleurenrijkdom inbracht. Een dirigent kortom, die uitstekend met koor en orkest weet om te gaan en die we graag spoedig terugzien.

Kees Arntzen